

آمادگی دفاعی متوسطه اول

درس اول «امنیت»

درسنامه: دفاعی نهم: درس اول: (امنیت)

قال رَسُولُ اللَّهِ: نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، الصِّحَّةُ وَالْأَمَانُ

پیامبر اکرم: دو نعمت که قدرشان شناخته نمی شود، سلامتی و امنیت است.

اگر امنیت بود، پیشرفت به وجود می آید، علم رشد می کند، اقتصاد شکوفایی پیدا می کند، سازندگی امکان پیدا می کند ...

حضرت آیت الله خامنه ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی ۱۳۹۲/۰۴/۰۵

مفهوم امنیت

امنیت در زبان فارسی به معنای در امان بودن از آسیب ها، امن بودن، در پناه بودن، نداشتن دلهره، نگرانی و ترس و... آمده است.

در ساده ترین تعریف، امنیت یعنی دور بودن از خطراتی که علیه منافع مادی (جان، مال، سرزمین و...) و ارزش های معنوی (دین، فرهنگ، اعتقادات و...) ما وجود دارد.

امنیت در قرآن کریم

امنیت یکی از نیازهای فطری انسان است که در قرآن کریم به آن اشاره شده است؛ از جمله در قرآن کریم آمده است که حضرت ابراهیم از خداوند درخواست نمود تا مکه را سرزمین امن قرار دهد.

ما معتقدیم که ریشه و سرچشمه امنیت ایمان به خداست؛ زیرا کسی که به خداوند توانا ایمان داشته باشد، دارای تکیه گاهی روحی و معنوی است که به او اطمینان و آرامش می بخشد. به همین جهت خداوند در آیه ۲۸ از سوره رعد قرآن کریم در وصف مؤمنین می فرماید « آنها کسانی هستند که ایمان آورده اند، و دل هایشان به یاد خدا مطمئن و آرام است» بنابراین از نظر اسلام و قرآن، امنیت یکی از نعمت های بزرگی است که خداوند به انسان عطا کرده تا در سایه آن، در جهت بندگی و رضایت آفریدگار خویش حرکت کند.

تحول مفهوم امنیت از گذشته تا حال

در گذشته های دور، نقش خطرات طبیعی علیه انسان ها بیشتر و بارزتر بود، اما امروزه نقش خطرات انسانی افزایش یافته است؛ مثلاً اگر در گذشته قحطی و خشک سالی جان مردم را به خطر می انداخت. امروزه، عواملی مانند جنگ، ماهواره ها و رسانه ها که ساخته خود انسان است، منافع و ارزش ها را به خطر انداخته است.

امروزه عواملی که می توانند آرامش افراد را از بین ببرند، بسیار فراوان اند. اگر امنیت انسان در گذشته های دور توسط چند عامل مشخص و شناخته شده در معرض خطر قرار می گرفت، با گسترش فناوری و ابزار های صنعتی ساخت بشر، امروزه این عوامل بسیار زیادتر شده اند؛ به طوری که غالب افراد، در همه جا، به نوعی در معرض خطر ها و آسیب های شناخته و ناشناخته قرار دارند. در واقع هم تعداد خطرات و هم انواع آنها بیشتر شده است.

در هر کشور یا جامعه ریشه ناامنی ها می تواند داخلی یا خارجی باشد. در ناامنی داخلی، ریشه های خطر در داخل مرز های یک کشور نهفته است؛ مانند هرج و مرج، شورش، جدایی طلبی و... اما در ناامنی خارجی عوامل، بیرون از مرز ها قرار دارند؛ عواملی مانند تحریم های اقتصادی، تبلیغات منفی رسانه های بیگانه و... امروزه مهم ترین وظیفه هر حکومتی تأمین امنیت شهروندان آن است، به طوری که همه احساس آرامش داشته باشند.

ابعاد امنیت: ابعاد امنیت معمولاً از جنبه های نظامی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و زیست محیطی

مورد توجه است.

آمادگی دفاعی متوسطه اول

امنیت نظامی: امنیت نظامی، یعنی داشتن قدرت دفاعی و تهاجمی برای یک کشور. اگر کشوری دارای توان نظامی و دفاعی نباشد، هرگز امنیت نخواهد داشت. پس امنیت نظامی به معنای توان پاسداری و دفاع مردم یک کشور از سرزمین و شهروندان خود است که به وسیله نیروی نظامی و ابزارهای دفاعی امکان پذیر می شود.

امنیت اقتصادی: داشتن ثبات اقتصادی، تولید انبوه، صادرات زیاد، کافی بودن منابع مالی، تأمین رفاه اقتصادی و معیشت مردم از علائم امنیت اقتصادی است. اگر کشوری از نظر داشتن پایه ها و زیربنای اقتصادی ضعیف باشد از نظر امنیت اقتصادی آسیب پذیر خواهد بود.

امنیت سیاسی: امنیت سیاسی به معنای امن بودن کشور از نظر سیاسی است؛ با وجود امنیت سیاسی حکومت، دولت و نهاد های سیاسی از ثبات لازم برخوردار خواهند بود و افراد گروه های جامعه در کمال آرامش، در سرنوشت سیاسی خود مشارکت می کنند. فراهم کردن حضور افراد در فعالیت های سیاسی، جلوگیری از هرج و مرج سیاسی و ممانعت از دخالت بیگانگان در امور کشور از وظایف حکومت برای حفظ امنیت سیاسی است. امنیت سیاسی بدان معناست که بیگانگان به جای مردم تصمیم نگیرند و مردم خود بتوانند سرنوشت خویش را تعیین کنند.

امنیت اجتماعی و فرهنگی: وقتی که یک ملت توانایی حفظ الگوهای اجتماعی و سنتی مانند زبان، مذهب، آداب و رسوم، نوع پوشش و... خود را باور داشته باشد، دارای امنیت اجتماعی و فرهنگی است؛ بنابراین اگر اعضای یک جامعه ریشه های فرهنگی و اعتقادی خود را از دست بدهند، به تدریج از اصل و اساس خود دور می شود، و زمینه نابودی اجتماعی و فرهنگی خود را فراهم می کنند.

امنیت زیست محیطی: امنیت زیست محیطی به معنای پایداری محیط زیست و طبیعت جانوری و گیاهی اطراف ماست. اگر عوامل زیستی مانند آب، هوا و محیط زیست و... از بین بروند، حیات کل موجودات زنده از جمله انسان ها از بین خواهند رفت. وقوع سیلاب های بزرگ، از بین رفتن جنگل ها، گرم شدن هوای کره زمین و... از جمله موارد ناامن زیستی هستند.

سطوح امنیت:

۱- مریض شدن یکی از هم کلاسی های شما، بدان معناست که ایمنی بدنش در مقابل ویروس های بیماری زا کاهش یافته است (امنیت جسمی و فردی).

۲- در یک مجتمع مسکونی، یکی از ساکنان شکایت می کند که از دست همسایه هایش امنیت و آسایش ندارد و از رفتارهای او به ستوه آمده است (امنیت خانوادگی).

۳- در یک روستا مردم از این نگران اند که شب ها، سارقان به روستای آنها می آیند و امنیت آنها را برهم می زنند (امنیت محلی).

۴- ساکنان یک شهر می گویند آلودگی هوا و آلودگی صوتی، موجب سلب امنیت خاطر آنها شده است (امنیت شهری).

تهدید: معنی لغوی تهدید عبارت است از: بیان و ابراز قصد آسیب رساندن، نابودی یا تنبیه دیگران از روی انتقام و ایجاد رعب و وحشت.

مفهوم تهدید: تهدید وضعیتی است که ارزش های حیاتی فرد یا جامعه را در یک کشور به خطر می اندازد. این ارزش ها شامل مسائل اعتقادی، باورهای دینی، رفتارهای صحیح، قوانین و مقررات، پاسداری از مرزها و امنیت کشور، اشتغال و آسایش و راحتی مردم می شود.

برای اینکه آمادگی دفاعی کسب کنیم، باید بدانیم چه تهدیداتی در کمین ما هستند. تهدیدی که هدفش برهم زدن شرایط مطلوب است، انواعی دارد. برخی از تهدیدات طبیعی هستند؛ مانند زلزله، سیل، توفان و... و برخی منشأ انسانی دارند که خود دو نوع اند: تهدید سخت و تهدید نرم.

آمادگی دفاعی متوسطه اول

اگر کشوری، کشور دیگر را تهدید به حمله نظامی کند، در این حالت می‌گوییم این تهدید از نوع سخت است اما اگر ارزش‌ها، باورها و اعتقادات یک جامعه هدف قرار گیرد، می‌گوییم این تهدید از نوع نرم است. تهدیدات نرم با این هدف صورت می‌گیرند که یک ملت از ارزش‌های خود دست بردارد و به ارزش‌های دیگران تمایل پیدا کند. معروف‌ترین تهدیدهای نرم در فضای مجازی، ماهواره‌ها و تبلیغات دشمنان برای شما شناخته شده‌اند.

در حالت کلی «تهدید» برای تأثیر گذاشتن بر باورها، افکار و رفتار دیگران به منظور تسلیم کردن آنها در برابر خواست تهدیدکنندگان است.

امروزه در دنیا کشورهای استعمارگر و زیاده‌خواهی هستند که برای انجام دادن یا ندادن برخی از فعالیت‌ها، کشورهای دیگر را تهدید می‌کنند. نمونه بارز آن نظام سلطه‌گر آمریکاست که برای جلوگیری از گسترش فرهنگ ارزشمند اسلامی در جهان، کشور عزیزمان را به حمله نظامی، تحریم اقتصادی و... تهدید می‌کند و این تهدیدات را به اجرا درمی‌آورد.